

IZVEŠTAJ O RADU ŽIRIJA

Godišnje nagrade za arhitekturu Udruženja arhitekata Srbije za 2022. godinu

kao priznanja za izuzetan stvaralački doprinos u oblasti arhitekture, autorima pojedincima ili autorskim timovima iz oblasti arhitekture

Ove nagrade jedine su koje, na godišnjem nivou, dodeljuje reprezentativno strukovno udruženje arhitekata i kao takve imaju posebnu specifičnu težinu. Takođe ove nagrade hronološki su poslednje u nizu u jednoj kalendarskoj godini pa imaju i kapacitet da sumiraju godišnju produkciju naše arhitektonske scene, no realizacija tog kapaciteta neminovno zavisi od broja prijavljenih kandidata za svaku od njih.

Upravni odbor UAS-a imenovao je Žiri za dodelu nagrada za 2022. godinu u sastavu:

Predsednik Žirija:

Prof. Vladimir Lojanica, arhitekta, Beograd

Članovi Žirija:

- Danilo Dangubić, arhitekta, Beograd
- Prof. dr Goran Jovanović, arhitekta, Niš
- Stevan Šušak, arhitekta, Zrenjanin
- Aleksandra Marinčić, arhitekta, Novi Sad

Konkurs za dodelu godišnjih nagrada UAS-a raspisan je **05.08.2022. godine**, a rok za podnošenje predloga sa kompletnom dokumentacijom je produžen do 01.11.2023. godine do 15,00 časova.

Na konkursu za godišnje nagrade, predati su radovi u sledećim kategorijama:

za Godišnju nagradu „Aleksej Brkić“ za najuspelije arhitektonsko delo realizovano u protekloj godini, zaključno sa 31.12.2022.godine u zemlji konkurisali su sledeći autori i objekti (navedeni po redosledu primanja do datuma predviđenog za podnošenje predloga).

1. Kuća RI, Zlatibor

autori: „a2arhitektura“- Dijana Adžemović Anđelković i Vladimir Anđelković

2. Villa Romb, Beograd- Obrenovac- Barič

autori: Tim „Remorker Architects“

3. Objekat ARMONT office and Production, Stara Pazova

Studio „Mapa Architects“ doo, autor- Predrag Milutinović, dipl.ing.arh i saradnik Olivera Stanković M.Arch.

4. Vila TLS, Beograd

Studio „Mapa Architects“ doo, autor- Predrag Milutinović, dipl.ing.arh; saradnici: Olivera Stanković M.Arch; Sara Petković M.Arch; Helena Planjanin M.Arch; Filip Pajović M.Arch. i Slađana Aničić M.Arch.

5. Muzej Medijana, Niš

autori: Nada Jelić, d.i.a; doc. Miloš Komlenić, d.i.a; prof. Ivan Rašković, d.i.a; prof.arh. Borislav Petrović, d.i.a. Muzeološka postavka- Vesna Crnoglavac, dipl. arheolog

za Povelju Udruženja arhitekata Srbije za delo naših autora realizovano u inostranstvu, zaključno sa 31.12.2022. nije konkurisao nijedan rad.

za Nagradu za najuspeliji studentski projekat arhitekture studentima arhitekture, nastao u toku nastavnog procesa u protekloj godini, konkurisao je:

- 1. Projekat "Y Scapes"**, autor: Marko Radoš

Pre zakazanog sastanka u Beogradu dana 28.11.2023. kancelarija UAS-a je dobila imejl jednog od autora Vile TLS, Beograd, arhitekta Predraga Milutinovića, sa podatakom da je objekat završen tek u 2023. godini što ne odgovara raspisanom konkursu i Pravilniku (član 9.) – svi radovi koji su konkurisali moraju biti izvedeni u prethodnoj 2022. godini. Ova informacija je prosleđena svim članovima Žirija kako bi se upoznali sa nastalom situacijom i da se taj rad neće uzeti u razmatranje.

Na sastanku Žirija održanom dana 29.11.2023. godine, prisustvovali su svi članovi Žirija, konstatovano je da predati radovi sadrže tražene podatke predviđene oglasom za prijavljivanje radova izvedenim u 2022. godini, osim rada za Vila TLS u Beogradu koja ne odgovara propozicijama konkursa i Pravilnika. Svi člonoivi Žirija jednoglasno su se složili da se objekat Vila TLS u Beogradu ne razmatra.

Ovogodišnji Žiri, imajući u vidu značaj nagrade koja se dodeljuje za najuspešnije realizovano delo sa **izuzetnim stvaralačkim doprinosom**, valorizovao je prispele radove u okviru svojih tematskih specifičnosti, razmere i složenosti zadataka, prema doslednosti u kvalitetu, od konceptualnih do funkcionalnih karakteristika rešenja, zatim prema nivou postignutih likovno-plastičnih, oblikovnih vrednosti arhitektonskog izraza i to u skali od odnosa prema širem urbanom kontekstu pa sve do enterijera i pažnje prema arhitektonskom detalju, kao i prema originalnosti, inovativnosti i doprinosu dela.

I pored konstatacije da je očekivanje, kada je u pitanju broj prijava, moglo da bude veće, naročito za studentske radove, može se ustanoviti i da je slika o Udruženju i profesiji ipak bila kompletna. Predložena ostvarenja su veoma precizno bila pozicionirana u odnosu na profesionalni ambijent, gotovo najdirektnije oslikavajući sve vrednosti i mogućnosti za aktuelni profesionalni rad u Srbiji. Vidljivost života i njegovi direktni narativi koji se mogu prepoznati u delima kolega, samo su doprineli da se potvrdi autentičnost srpske arhitektonске scene i da se pitanje njenog potencijala ponovo izdigne iznad apsolutnih ideja o arhitekturi.

Žiri je sa posebnom pažnjom pregledao predate analogne priloge/crteže/tehnička obrazloženja za svaki navedeni rad po kategorijama. Nakon razmatranja svih prispelih radova, Žiri je jednoglasno doneo sledeće Odluke i obrazloženja.

Da Godišnju nagradu “Alekselj Brkić” za najuspešnije realizovano delo iz oblasti arhitekture za 2022. godinu – bude dodeljeno objektu:

Muzej Medijana, Niš

autori: Nada Jelić, d.i.a; doc. Miloš Komlenić, d.i.a; prof. Ivan Rašković, d.i.a; prof. Borislav Petrović, d.i.a. Muzeološka postavka- Vesna Crnoglavac, dipl. Arheolog.

OBRAZLOŽENJE:

Rekonstrukcija i dogradnja objekta zaštitne zgrade muzeja na arheološkom kompleksu Medijana u Nišu predstavlja poduhvat od značaja za zaštitu i prezentaciju istorijskog, arheološkog i kulturnog nasleđa naše zemlje.

Žiri se ove godine jednoglasno opredelio da Godišnju nagradu "Aleksij Brkić" dodeli ovom delu ne samo zbog šireg značaja koji ima zaštita nasleđa već i zbog izuzetno kvalitetnog rešenja koje su autori realizovali.

Rekonstrukcija zgrade Muzeja na arheološkom nalazištu Medijana u Nišu obuhvatala je revitalizaciju, adaptaciju i dogradnju objekta sagrađenog iznad ostataka prostorije za prijeme i gozbe.

Autori su izuzetno uspešno objekat, izgrađen 1936. godine, sanirali i unapredili u pogledu prezentacije očuvanih ostataka prostorije za prijeme i gozbe ukrašene podnim mozaikom.

Unapređenje se ogleda u izgradnju nove galerije i pristupnog stepeništa od staklenih elemenata na čeličnoj konstrukciji iznad dela arheološkog nalazišta, što omogućava nesmetane vizure na prelepi mozaični pod. Primena čelika i stakla stvara na prvi pogled kontrast između rimskog mozaika i primenjenih modernih graditeljskih elemenata, ali baš ovaj izbor materijala omogućava primerenu prezentaciju zatečenog graditeljskog nasleđa. Stakleni pod galerije i pristupnog stepeništa svojom nematerijalnošću doprinose povezivanju spoljašnjosti i unutrašnjosti objekta prevazilažeći efekat kontrasta pri čemu do izražaja dolaze vrednosti istorijskih pokretnih i nepokretnih artefakata.

Očigledno je da su autori veliku pažnju posvetili dematerijalizaciji svih novoprimenjenih arhitektonskih elemenata kako bi izbegli da novo konkuriše izloženom. U tom smislu je potpuno logičan izbor ograde galerije kao trakaste strukture koja stoji kao sigurnosna barijera ali ne ometa vizure. Veoma dobro projektovani i urađeni detalji dodatno doprinose ukupnom kvalitetu objekta i prostora.

Posebnu pažnju autori su posvetili osvetljenju kako unutrašnjeg prostora, tako i pročelja objekta, što takođe ima snažan efekat na prezentaciju rimske zaostavštine.

U promišljenom, a pre svega visoko profesionalnom pristupu, autori su postigli osnovni cilj, a to je prezentacija i zaštita graditeljskog, umetničkog i kulturnog nasleđa, na način koji bezkompromisno ističe vrednosti prezentovanog.

NAGRADA ZA NAJUSPELIJI STUDENTSKI PROJEKAT ARHITEKTURE studentima arhitekture za 2022. godinu nije dodeljena, već je doneta jednoglasna Odluka da se dodeli **Pohvala**:

Projektu "Y Scapes", autora studenta: Marka Radoša – na preporuku mentora vanr. prof. dr Milana Maksimovića, arhitekta sa Arhitektonskog fakulteta univerziteta u Beogradu, na predmetu Studio 01a - Porodično / višeporodično stanovanje.

OBRAZLOŽENJE :

Ovaj studentski projekat bavi se kompleksnim zadatkom koncipiranja stambenih jednica u nizu na izrazito pokrenutom terenu sa velikom visinskom razlikom. U pronalaženju rešenja dostignut je dobar kvalitet u različitim aspektima projektnog programa, na ovom nivou studija i prepoznaje se potencijal za buduće sazrevanje autorskog pristupa.

Osim nagrađenih, Žiri smatra bitnim da istakne i posebne kvalitete ostalih pristiglih radova.

KUĆA RI Zlatibor

autori: „a2arhitektura“- Dijana Adžemović Anđelković, Vladimir Anđelković

OBRAZLOŽENJE :

Kvalitet arhitektonskog rešenja ovog objekta ogleda se u domišljatom tretmanu suterenske etaže i njenim razdvajanjem od glavnog arhetipskog volumena kuće, koji je zarotiran za 90°, čime su autori pomirili suprotstavljene datosti lokacije, i istovremeno postigli-dominantnu postavku u odnosu na teren, kvalitetnu orijentaciju i vizure, formiranje natkrivene ulazne zone sa parkiranjem, uz redukciju kontaktne zone fundiranja objekta. Materijalizacija omotača je svedena i uspešno korespondira sa prirodnim

ambijentom borove šume. Koncept oblikovanja donekle je ograničio komunikaciju objekta sa okruženjem, pa je izostala slojevitost i gradacija tog odnosa.

Objekat ARMONT office and Production, Stara Pazova

Studio „Mapa Architects“ doo, autor- Predrag Milutinović, dipl.ing.arh i saradnik Olivera Stanković, M.Arh.

OBRAZLOŽENJE :

Objekat odlikuje jasnoća izraza i jednostavna estetika, koja dolazi kao rezultat veštog rešavanja funkcije i strukture. Autori vešto koriste svedeni arhitektonski rečnik proizvodnih linija u oblikovanju poslovnog dela objekta, ostvarujući nenametljivi sklad dve različite celine. Potpuno primeren u rešavanju arhitektonskog programa, objekat ipak nije dao specifičan odgovor na pitanje kontekstualnosti i odnosa sa neposrednim okruženjem.

Villa Romb, Beograd- Obrenovac- Barič autori: Tim „Remorker Architects“

OBRAZLOŽENJE :

Objekat je ostvario upečatljivu likovnost jasnim konceptom i snažnim gestom dekomponovanja volumena i njihovim podvlačenjem pod jedinstvenu krovnu ravan koja prati nagib terena. Kaskadiranjem funkcionalnih zona je dodatno postignuta adaptabilnost i povezanost prizemnog objekta sa uslovima terena. Kontrastiranje dominantnog krova i kaskadnih volumena je vešto artikulisano adekvatnom materijalizacijom koja ujedno primereno korespondira neposrednom prirodnom i izgrađenom okruženju. Tretman uličnog pročelja poseduje karakter monumentalnosti, dok ulazna partija sa prilaznom rampom i trakom vodene površine donosi kvalitet u oblikovnom i funkcionalnom smislu. Razuđena osnova omogućila je dobru organizaciju zona, dok se stiče utisak da na nivou unutrašnjeg prostora nije iskorišćen pun potencijal ovako postavljenog koncepta. Opravdanost izostavljanja otvora sa ulične fasade u cilju osiguranja privatnosti se čini diskutabilna sa aspekta posledičnog izostavljanja unutrašnjih vizura ka pristupima i spoljašnje čitljivosti namene objekta.

U Beogradu, 29.11.2023.

Žiri u sastavu:

Predsednik Žirija:

Prof. Vladimir Lojanica, arhitekta

članovi Žirija:

Danilo Dangubić, arhitekta

Prof. dr Goran Jovanović, arhitekta

Stevan Šušak, arhitekta

Aleksandra Marinčić, arhitekta